

N:o 68.

Ank. till Riksd. kansli den 1 maj 1894, kl. 10 f. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om upphäfvande af 34 § i legostadgan.

34 § i gällande legostadga den 23 november 1833 är af följande lydelse:

»Husbonde ansvare för tjenstehjons personella kronoutskylder; dock må de å lönen afdragas, der ej annorlunda vid städjandet öfverenskommits».

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 169, som blifvit till lagutskottets behandling hänvisad, föreslår herr *Hedin*, att Riksdagen måtte för sin del besluta, att detta stadgande upphäfves.

Motionären anför till stöd härför:

När skatteregleringskomitén den 13 september 1882 till Kongl. Maj:t afgaf utlåtande och förslag angående, bland annat, då gällande bevillningsförordnings art. I och III, hemställde komitén, att, till följd af hvad komitén föreslagit rörande den personliga skyddsafgiftens upphörande, dåvarande § 87 angående husbondes eller arbetsgifvares ansvarighet för betalning af de vid mantalsskrifningstiden hos honom sysselsätta tjenstehjons och arbetares personella utskylder måtte ur författningen utgå; hvilket ock, i enlighet med Kongl. Maj:ts förslag, af 1883 års Riksdag beslöts.

Såsom skäl för sin hemställan anförde komitén ej blott, att, om dess förslag om afskaffande af den personliga skyddsafgiften bifölles,

»behovet af en föreskrift, sådan som den i § 87 innehållna, försvinner i väsentlig mån», utan ock att om denna föreskrifts »lämplighet i öfrigt tankarne kunna vara delade, på grund af det förödmjukande, som i sjelfva verket innebäres i stadgandet af ett dylikt omyndighetstillstånd för personer, hvilka böra kunna svara för sig sjelfva».

Komitén förbisåg icke, att likartad föreskrift förekom i annan författning, hvarför också komitén påpekade, att »motsvarande ändring torde böra ske med 34 § legostadgan».

Efter det Riksdagen numera afslagit Kongl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående husbondes eller arbetsgifvares ansvarighet för tjenares eller arbetares personliga utskylder, bör, till förekommande af ovisshet, missförstånd och tvist, den anförda, ej formligen och uttryckligen afskaffade föreskriften i legostadgan ofördröjligen upphävas.

Utskottet, som för sin del icke anser, det stadgandet, att husbonde skall ansvara för tjenares personella kronoutskylder, innebär något för tjenaren förödmjukande, har icke erfarit att en motsatt uppfattning i allmänhet gjort sig gällande. Då den grund, motionären synes i främsta rummet hafva anført till stöd för sin ifrågavarande framställning, enligt utskottets mening sålunda icke förefinnes, och för öfrigt någon tvekan icke kan uppstå derom, att omförmälda stadgande fortfarande eger tillämplighet, torde redan dessa omständigheter vara tillfyllestgörande för att afstyrka det föreslagna upphäfvandet af förevarande lagrum. Ett sådant upphäfvande skulle för öfrigt i ekonomiskt hänseende medföra rätt afsevärda olägenheter ej mindre för tjenaren än äfven för staten. Tjenaren skulle till lättnad för husbonden drabbas af kostnader, som den förre hittills i allmänhet icke fått vidkännas. Utskottet har nemligen grundad anledning till antagandet, att husbonden för närvarande, då ju tjenarens personella kronoutskylder uppföras å vederbörande husbondes debetsedel, i de flesta fall icke begagnar sig af den honom medgifna rätt att å tjenarens lön afdraga det belopp, han för ifrågavarande utskylder erlägger. Men om motionärens förslag bifölles, i hvilket fall särskilda debetsedlar komme att utfärdas för hvarje tjenare, hade ej husbonden större anledning att betala omförmälda utskylder än öfriga tjenarens utgifter. Af motionens bifallande skulle för öfrigt följa, att tjenarens utgifter uti ifrågavarande afseende ökades med

den — låt vara obetydliga — lösen för debetsedeln. Slutligen skulle, såsom ofvan antydts, staten gå miste om inkomster, ty man lär kunna antaga, att de flesta tjenare befinna sig i den ställning, att utskylderna, der de ej frivilligt erläggas, icke kunna exekutivt uttagas.

På dessa grunder hemställer utskottet,

att motionen icke må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 30 april 1894.

På lagutskottets vägnar:

L. ANNERSTEDT.

Herrar *von Krusenstjerna*, *F. Andersson* och *Kardell* hafva begärt få här antecknadt, att de icke deltagit i ärendets behandling inom utskottet.
